

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Papp-Kalász-Tóth Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Szent A. u. 9. fszt/2.; ügyintéző: Dr. Kalász Imre Zsolt ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek -, a Dr. Kujbus Ügyvédi Iroda (4033 Debrecen, Szilágyi E. u. 3.; ügyintéző: Dr. Kujbus Mária ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. szeptember 16. napján meghozott 7.G.40.108/2007/40. sorszámú ítéletével szemben, a felperes által 41. sorszám alatt benyújtott és 46. sorszám alatt pontosított, valamint az alperes által 42. sorszám alatt benyújtott és 45. sorszám alatt pontosított fellebbezései folytán - a 2010. június 9. napján tartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét pedig helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100 000 (Egyszázezer) Ft másodfokú részperkölséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően 40. sorszámon meghozott ítéletében arra kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 5 606 827 Ft tőkét és annak kamatait, valamint 156 624 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes mint vállalkozó és az alperes mint megrendelő között 2005. november hó 14. napján vállalkozási szerződés jött létre, amelyben a felperes elvállalta a ...i helyrajzi szám alatt felvett ingatlanon a 2. számú bruttó 111.7 m² területű sorházi lakás és 15.75 m² területű garázs megépítését, kulcsrakész állapotban, a szerződés 4. pontjában részletezett műszaki tartalom szerint a **B Kft.** tervei alapján. A szerződés VI/2. pontjában kikötötték a felek, hogy csak +/- 3%-os területi eltérést meghaladó esetben van helye külön elszámolásnak, az ez alatti eltérés megengedett. A vállalkozói díjat a felek 25% forgalmi adót tartalmazó bruttó 18 758 000 Ft-ban határozták meg, amelyből az alperes 1 000 000 Ft-ot foglalóként a szerződéskötéssel egyidejűleg megfizetett. A fennmaradó vállalkozói díj megfizetését is ütemezték a felek a szerződésben. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az alperes összesen 11 058 000 Ft-ot fizetett meg a felperesnek, a következők szerint: A szerződéskötéssel egyidejűleg 1 000 000 Ft-ot, 2005. november 30-án 2 458 000 Ft-ot, akként, hogy ezt az összeget Dr. **T.K.** ügyvédnek adta át, aki azt továbbította a felperes részére. A felperes az 1 000 000 Ft foglalóról és a 2 458 000 Ft-ról (összesen tehát bruttó

3 458 000 Ft-ról) az MB111/2005. számú számlát állította ki, 2005. december hó 28. napján, amely számla 25% mértékűt áfa-t tartalmazott, 691 600 Ft összegben. Az alperes 3 800 000 Ft-ot 2006. január hó 10. napján átadott Ö. Dr. P.E. ügyvédnek, majd 2006. január hó 24. napján ugyancsak 3 800 000 Ft-ot Dr. **T.K.** ügyvédnek azzal, hogy ezeket az összegeket a felperes részére továbbítsák. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes részben hiányosan, részben hibásan teljesített.

A felperes 7 700 000 Ft összegű hátralékos vállalkozói díj és annak 2006. február 1. napjától járó késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Utóbb azonban - a perré alakult eljárásban - az alperes által megvásárolt elektromos szerelvényekre és szaniterekre figyelemmel a kereseti kérelmét 174 500 Ft-tal leszállította.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, azt jogalapjában és összecszerűségében egyaránt vitatta és a követeléssel szemben beszámítási kifogást is előterjesztett.

Állítása szerint a felperesnek összesen 16 316 000 Ft-ot fizetett meg, 1 000 000 Ft-ot a szerződéskötéskor, 458 000 Ft-ot 2005. november 30. napján Dr. **T.K.** ügyvédnek, 2005. december hó 28. napján 3 458 000 Ft-ot számla ellenében a felperesnek, 2006. január 10. napján 3 800 000 Ft-ot Ö. Dr. P.E. ügyvédnek, aki erről átvételi elismervényt állított ki, 2006. január 11. napján 3 800 000 Ft-ot számla ellenében a felperesnek, valamint 2006. január 24. napján 3 800 000 Ft-ot Dr. **T.K.** ügyvédnek, aki erről ugyancsak átvételi elismervényt állított ki.

Az elsőfokú bíróság a beszerzett építész szakértői vélemény és a peres felek egyező nyilatkozatai alapján állapította meg az alperesi ingatlanban még fennálló hibák javítási költségét, a már elvégzett javítások költségét, illetve a nem javítható hibák esetén az értékcsökkenés összegét 524 558 Ft összegben, ugyanakkor nem találta alaposnak az alperes beszámítási kifogását a külső hőszigetelés elmaradása miatt igényelt 1 020 793 Ft javítási költség, illetve a tervtől való eltérés miatt bekövetkezett alapterület-csökkenésért igényelt 48 046 Ft értékben.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes által elismerten túli vállalkozói díj megfizetését az alperes nem tudta igazolni. Megállapította, hogy az alperes által felajánlott bizonyítás lefolytatása során kihallgatott M.Jné (az alperes édesanyja), valamint az alperes munkatársa (M.A.K.) tanúk vallomása nem volt figyelembe vehető. Kifejtette, hogy az alperes kérelmére beszerzett saját és a cégre vonatkozó pénzforgalmi adatok sem támasztották alá az általa állított, kétszeres összegben megtörtént fizetések tényét, az állított teljesítései összegét és időpontját, még akkor sem, ha a bíróság további adatok nélkül elfogadta volna, hogy az alperes a cége vagyonával a saját céljaira is rendelkezhetett.

Azt az alperesi hivatkozást azonban az elsőfokú bíróság alaposnak találta, hogy az általános forgalmi adó mértékében 2006. január hó 1. napján bekövetkezett változást a vállalkozói díj tekintetében figyelembe kellett venni. Az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben a következőkre hivatkozott: A vállalkozói díjat a felek még a 25%-os forgalmi adómérték figyelembevételével állapították meg, amely azonban 2006. január 1-től 20%-ra csökkent. „Az általános forgalmi adóról” szóló, 2007. évi CXCVII. törvény 60.§ (1) bekezdésének a), b) pontjai szerint pedig a fizetendő adót az ügylet teljesítését tanúsító számla kézhezvételekor, vagy az ellenérték megtérítésekor kell megállapítani. Így a 2006. január hó 1. napját követően teljesített fizetések tekintetében az elsőfokú bíróság

a 20%-os áfa-t vette figyelembe, és erre tekintettel megállapította, hogy a nettó díjat kell az elszámolás alapjává tenni. A nettó vállalkozói díj az adott esetben 15 006 400 Ft volt, a felperesnek az alperes 2005. évben megfizetett 2 766 400 Ft-ot és 25% forgalmi adót, továbbá 2006. évben összesen nettó 6 333 334 Ft-ot és emellett 20% mértékű általános forgalmi adót, 1 266 666 Ft összegben. Az alperes vállalkozói díj-tartozása így nettó 5 906 666 Ft-ra csökkent, amelyet azonban 2009. július 1. napjától újra 25%-os forgalmi adó terhel, ezért az alperesnek a bruttó vállalkozói díj-tartozása 7 383 332 Ft lenne, amelyhez képest az elsőfokú bíróság a még megfizetendő vállalkozói díjat a felperes által elismert alperesi beszámítási igényekkel, 174 500 Ft-tal csökkentette. Megállapította ugyanakkor, hogy az alperes nem tarthat igényt a külső hőszigetelő-rendszer kiépítésének költségére, mert a szerződésben használt megfogalmazásból (hőszigetelt nemesvakolat) nem következik a Ptk. 207.§-ának (1) bekezdése szerinti értelmezése alapján, hogy a felperesnek a tervekben megjelölt rétegrendtől eltérően polisztírol hab táblákból hőszigetelő réteget kellett volna készítenie és erre kellett volna felhordania a nemesvakolatot. Az építésügyi hatóság irataiból is azt a következtetést vonta le az elsőfokú bíróság, hogy az eredetileg benyújtott építésügyi hatósági engedély iránti kérelemhez tartozó tervdokumentációban sem szerepelt az alperes által hiányolt külső hőszigetelő-rendszer, így annak elmaradása nem eshetett kifogás alá.

Az alapterület-csökkenésből eredő beszámítási kifogást sem találta az elsőfokú bíróság alaposnak, ugyanis a szerződés VI/2. pontja szerint az nem volt hibaként értékelhető, még abban az esetben sem, ha a kivitelezés megvalósítására az engedélyes tervektől eltérően került sor, mert az alperes annak tudatában kötötte meg a szerződést, hogy a hivatkozott mértékű alapterület-csökkenésre utóbb hibás teljesítés miatti szavatossági jogot nem alapíthat.

A kamatfizetés kezdő időpontjáról pedig az elsőfokú bíróság annak figyelembevételével határozott, hogy a fennmaradási engedély kiadását követő 9. nap volt a szerződés szerint az utolsó 575 000 Ft összegű részlet esedékessége. A különbözet tekintetében pedig 2006. február hó 1. napját, mint a szerződésben meghatározott teljesítési határidőt követő napot állapította meg. A peres felek pervesztességének-pernyertességének aránya alapján döntött az alperes perköltség-fizetési kötelezettsége tárgyában.

Ez ellen az ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezést terjesztett elő.

A felperes a sérelmezett határozat részben történő megváltoztatását és az alperesi marasztalása tőkeösszegének 5 923 492 Ft-ra és abból 5 348 494 Ft tőke után 2006. február 1. napjától járó kamatára történő felemelését kérte. Hivatkozott arra, hogy a kikötött 18 758 000 Ft-ból az alperesi teljesítést követően fennmaradó követelése 7 700 000 Ft volt, amelyet csökkentve az alperes részére járó az elsőfokú bíróság által alaposnak talált beszámítási igényekkel, a követelése 5 923 495 Ft, szemben az elsőfokú bíróság által megállapítottal 5 606 827 Ft-tal, amely tehát 316 668 Ft különbözetet mutat a terhére.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének az általános forgalmi adóra vonatkozó része megalapozatlan. Kifejtette, hogy a felek a 2005. október 14. napján kötött vállalkozási szerződésben már az áfa-kulcsok rövid időn belül bekövetkező változásának ismeretében állapították meg a vállalkozói díjat bruttó 18 758 000 Ft mértékben, fix

összegben, amely az alperes állításával ellentétben nem 25%-os áfa-kulcsot tartalmazott. Állítása szerint a vállalkozási díj meghatározása során a felek vállalták az áfa-kulcs esetleges változásának jogkövetkezményeit, ugyanakkor annak nem tulajdonítottak jelentőséget. Igazolja ezt az a tény is, hogy az első számla kiállítására a felperes részéről 2005. december 28. napján még 25%-os áfa-kulcs alkalmazásával került sor. Az alperes ugyanakkor a második részlet megfizetésekor nem kezdeményezte az áfa-kulcs változásából eredő vállalkozói díjrészletek módosítását és a szerződéskötéskor kikötött vállalkozói díj megbontását nettó díjra és százalékosan meghatározott áfa-ra, holott könyvelőként tudnia kellett (volna), hogy 2005. október 1. napjától az áfa-szabályok módosultak. Álláspontja szerint a bruttó kifejezés a szerződésben nemcsak a vállalkozói díj adótartalmára, hanem arra is vonatkozott, hogy a vállalkozói díj fix összegű volt és a teljesítésig a mindenkor általános forgalmi adót foglalta magában. Megjegyezte, hogy a szerződő felek közül csak a felperes, mint gazdálkodó szervezet rendelkezett az áfa-törvény szerinti adóalanyisággal. Álláspontja szerint megalapozatlan az az alperesi állítás, miszerint a felperes extra vállalkozói díjhoz jut az áfa-kulcs változással. Az ügylet során ugyanis az államháztartás jutott nagyobb bevételhez, mivel a szerződéskötéskor még 25% volt a hatályban lévő áfa-kulcs. Sérelmezte a felperes, hogy a bíróság az új áfa-törvényre hivatkozott, álláspontja szerint ugyanis az az adott ügyben nem alkalmazható, mivel a szerződés megkötésekor még a régi áfa-törvény volt hatályban. Állítása szerint a hivatkozott rendelkezés „az áfa adóalanyisággal rendelkező személy, vagy szervezet által a teljesítéskor kiállított számla adótartalmának megállapítására vonatkozó rendelkezés, amelynek a felperes a számlaadási kötelezettségének teljesítésekor a fizetendő adó számlára történő beírásával - mint adóalany - eleget tett”. Kifogásolta, hogy a bíróság tulajdonképpen módosította a felek közötti fixösszegű vállalkozói díjra vonatkozóan létrejött megállapodást, 316 668 Ft-tal csökkentve azt, annak ellenére, hogy a felperes teljesítése a szerződés megkötésekor már 90%-os volt. Az egyes vállalkozói díjrészletek megfizetése pedig nem a felperes tényleges teljesítéséhez, hanem az alperes teljesítőképességéhez igazodott.

Az alperes - a fellebbezésének tartalma szerint - ugyancsak a sérelmezett határozat részben történő megváltoztatásával a teljes kereset elutasítását kérte. Elsősorban arra hivatkozott, hogy az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatai alapján az ítéltábla azt állapítsa meg, hogy 16 316 000 Ft összeget fizetett meg a felperesnek az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított 11 058 000 Ft-tal szemben. Hivatkozott „A számvitelről” szóló, 2000. évi C. törvény 167.§-ára, miszerint a készpénzfizetési számla kiállítása és átadása az ellenérték és a számlakiállítás tekintetében egyidejű teljesítést feltételez. Állítása szerint Dr. **T.K.** és Ö.Dr. P.E. ügyvédek elmondták, hogy ők számlát nem adtak át, részükről csak átvételi elismervény került kiállításra és ők csak azt vállalták, hogy az átvett összegeket a felperes részére továbbítják. Azonban, ha az ügyvédeknek átadott vállalkozói díj-részletek kerültek volna utólagosan számlázásra, akkor a számlában a teljesítés napjaként a pénzüsszegeknek a jogi képviselők által történt átvétele időpontját kellett volna feltüntetni. Megjegyezte, hogy azért fizetett a szerződésben kikötött időpontoktól eltérően és azoktól korábban a felperesnek, hogy a lakása mielőbb rendeltetésszerű használatra alkalmas legyen. Hangsúlyozta, elegendő pénzeszközzel rendelkezett a teljesítéshez. Ezt a bankszámlakivonatokkal bizonyította. Önmagában az a körülmény pedig, hogy nem a vállalkozási szerződésben rögzített ütemezés szerint, hanem attól eltérően tett eleget a

fizetési kötelezettségének, még nem igazolja azt, hogy nem fizette meg a felperes részére az esedékessé váló valamennyi díjrészletet. Kiemelte azt, hogy 16 316 000 Ft összegű vállalkozói díj-részletet fizetett meg, ezért a még hátralékos vállalkozói díj összege 2 442 000 Ft volt. Ezt igazolja a felperes által MB3/2006. sorszám alatt, 2006. január 13. napján kiállított és aláírt, 2006. január 25. napjára vonatkozó fizetési határidőt tartalmazó számla, hiszen e két összeg éppen kiadja a teljes összegű vállalkozói díjat. Álláspontja szerint a vállalkozói díj-részletek teljesítésével összefüggésben a felperes összesen 13 500 000 Ft értékű készpénzfizetési számlát állított ki, amely ellentmond az elsőfokú bíróság által megállapított tényeknek.

A beszámítási kifogásaival összefüggésben az alperes arra hivatkozott, hogy a hőszigetelő-rendszer kiépítésével kapcsolatban előterjesztett igényét alaptalanul utasította el az elsőfokú bíróság, mert a hőszigetelő nemesvakolat nem azonos a hőszigetelt nemesvakolattal, márpedig a szerződés műszaki tartalmában hőszigetelt nemesvakolat szerepelt, amelyet ő úgy értelmezett, hogy a külső nemesvakolat alá külön hőszigetelés kerül, nem pedig csupán egy 15 mm vastagságú vakolat, külön hőszigetelő réteg nélkül. Ezért fenntartotta az 1 020 793 Ft összegű beszámítási kérelmét. Ugyancsak igényt tartott a lakás alapterületének 0.28 m² területtel kisebb mértékben történt megvalósítása miatt kért 48 046 Ft összegű értékcsökkenésre, mert az építési engedélyes tervtől való eltérés miatt fennmaradási engedélyt kellett kérnie, mely többletköltséggel is járt.

Elsődlegesen tehát az alperes azt kérte, hogy az ítélet tábla azt állapítsa meg, hogy a 18 758 000 Ft vállalkozói díjból 16 316 000 Ft-ot fizetett meg és a fennmaradó 2 442 000 Ft-ból vonja le a felperes által elismert összegeket, ezért a teljes keresetet utasítsa el. Amennyiben a kérelmét az ítélet tábla nem találja teljesíthetőnek, másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy 13 500 000 Ft vállalkozói díjat fizetett meg és a beszámítási kifogását 2 845 344 Ft-ban jelölte meg.

A felperes fellebbezésével kapcsolatban előterjesztett ellenkérelmében az alperes a régi áfa-törvényre utalva arra hivatkozott, hogy szerinte nem bír jelentőséggel, hogy a vállalkozási szerződésben meghatározott díj bruttó összegben, vagy nettó összeg + áfa összegben került meghatározásra, mert a jogszabály egyértelműen kimondja, hogy 2006. január 1-től csak 20%-os mértékű áfa-t lehetett felszámítani és továbbhárítani. A szerződés megkötésének időpontjában hatályos áfa-törvény szerint pedig az áfa mértéke nem kétségesen 25% volt. Utalt a kialakult bírósági gyakorlatra, amely szerint, ha elszámolási vita merült fel az adókulcs mértékének változása miatt, a nettó vállalkozói díj összegének alapulvételével kell a felek között az elszámolást elvégezni, ahogyan azt az elsőfokú bíróság is tette. Hivatkozott arra, hogy az ügyvéd által készített vállalkozási szerződés nem tartalmazott arra vonatkozó adatot, hogy a felek figyelemmel lettek volna az áfa-kulcsok 2006. január 1. napját követő változására, illetve a Ptk. 207.§ (1) bekezdése szerint ő a szerződést akként értelmezte, hogy a kikötött díj 25%-os mértékű áfa-t tartalmazott.

A fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felek nem nyújtottak be fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet a felperesi fellebbezéssel nem érintett, részében

elutasító rendelkezése ellen. Ezért az ítéletnek ez a rendelkezése a Pp. 228.§ (3) bekezdése alapján jogerőre emelkedett. Az ítéletábra pedig az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek korlátai között bírálta el, a Pp. 253.§ (3) bekezdésében foglaltak szerint.

Az ítéletábra megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a felperes keresetének és az alperes beszámítási kifogásának elbírálásához szükséges jelentős tényeket illetően teljes körűen feltárta és azt helyesen állapította meg. Az elsőfokú bíróság a peres felek előadásának, a kihallgatott tanúk vallomásának, valamint a csatolt okirati bizonyítékok adatainak egymással való egybevetése és azok okszerű, logikai ellentmondásoktól mentes, a Pp. 206.§ (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelő értékelése alapján helyesen állapította meg, hogy az alperes csak 11 058 000 Ft-ot fizetett meg vállalkozói díjként a felperes számára.

A Pp. 164.§ (1) bekezdése szerint az alperest terhelte (volna) annak bizonyítása, hogy a felperes által elismert összegű vállalkozói díjnál többet fizetett meg. Az ítéletábra is egyetértett azzal, hogy ennek az állításnak a bizonyítására (amelyre vonatkozóan az elsőfokú bíróságtól megfelelő tájékoztatást kapott) az alperes saját előadása, valamint az általa bejelentett és az elsőfokú bíróság által kihallgatott tanúk vallomása nem volt elegendő. Ezzel a megállapítással összefüggésben ugyanis értékelni kellett az alperes szavahihetőségét, valamint azt a körülményt is, hogy az alperes az eljárás folyamán a tényelőadásait is megváltoztatta. Az elsőfokú eljárás során ugyanis azt adta elő, hogy a 2 442 000 Ft összegű számlát nem fizette meg, a másodfokú eljárásban viszont már akként nyilatkozott, hogy azt a számlát is kiegyenlítette. Megjegyzi ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy az alperes fellebbezéséhez csatolt 2 442 000 Ft összegű készpénzfizetési számlát mint a felperes által elismert összegben túli teljesítésre vonatkozó bizonyítékot a Pp. 235.§ (1) bekezdése szerint figyelembe venni már nem lehetett, ez azonban nem zárta ki, hogy a másodfokú bíróság az alperes e bizonyítékkal összefüggő állítását az alperes szavahihetősége körében értékelhesse.

Az elsőfokú bíróság az alperes előadásával szemben helyesen értékelte azt is, hogy a felperes által csatolt okirat tanúsága szerint az alperes nem 458 000 Ft-ot, hanem 2 458 000 Ft-ot fizetett meg, amely résztörlesztésre vonatkozóan az alperes ugyancsak ellentmondásos nyilatkozatokat tett.

A rendelkezésre álló okiratok alapján az elsőfokú bíróság azt is helytállóan állapította meg, hogy az alperes által kiegyenlített összegekről előbb csak átvételi elismervény készült és utóbb került sor a felperes részéről a számlák kiállítására. (A 2 442 000 Ft-ra vonatkozó számla vonatkozásában viszont elismervény nem került a felperes részéről kiállításra, amely a felek által kialakított gyakorlat szerinti teljesítést akkor is kétségesse tenné, ha az utóbbi számla figyelembevételét a Pp. 235.§ (1) bekezdésének rendelkezése nem zárta volna ki.)

Osztotta a másodfokú bíróság a felperesnek azt az érvelését is, hogy azt az időpontot kellett a számláján feltüntetnie, amikor a követelését megkapta, nem pedig azt, amikor az alperes a megbízott ügyvéd részére a pénzüsségeket átadta a felpereshez történő továbbítás céljából.

Az elsőfokú bíróság eljárásában mérlegelt bizonyítékok mellett pedig az ítélet tábla kiemelt jelentőséget tulajdonított annak a körülménynek, hogy a felperes fizetési felszólítására adott (2006. december 13. dátumú) alperesi válaszlevélben (amely időben lényegesen közelebb esett az alperes teljesítéseéhez, tehát az alperesnek akkor még pontosabb emlékei lehettek azokról) az alperes még maga sem állította, hogy többet fizetett a felperesnek, ezért a tartozása nem éri el a felhívásban közölt 7 700 000 Ft-ot, hanem csupán a 7 700 000 Ft összegű tartozását csökkentő egyéb kifogásait fogalmazta meg.

Egyetértett az ítélet tábla az elsőfokú bíróságnak az alperes beszámítási kifogása alaptalanságával összefüggő megállapításaival is.

A hőszigetelés elkészítésének költségére az alperes azért sem tarthat igényt azon túl, hogy a terven a hőszigetelés nem szerepelt (márpedig a vállalkozási szerződés szerint a felperesnek a B + CS Kft. tervei alapján kellett megvalósítani a kivitelezést), mert helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a vállalkozási szerződés értelmezése tárgyában, amikor megállapította, hogy a szerződés (4. pontjában rögzített) műszaki tartalma szerint az alperes által hiányolt hőszigetelés vállalkozói feladatként nem volt meghatározva.

Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában arra, hogy - a szerződés értelmezésére vonatkozó Ptk.207.§ (1) bekezdése szerint - a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint kellett értelmezni a felperes által felvállalt feladatokat, ezért a „hőszigetelt nemesvakolat” kifejezés önmagában (egyéb, illetve további kikötés nélkül) nem jelentette azt, hogy a „hőszigetelt nemesvakolat” alá - amely nem vitásan elkészült - még külön hőszigetelő réteget kellett volna a felperesnek felhordania.

Az elsőfokú bíróság abban is helyesen foglalt állást, hogy a 0,28 m² alapterület-csökkenés miatt az alperes nem érvényesíthetett szavatossági igényt, mivel a peres felek által kikötött szerződési feltételek meghatározták azt a tűréshatárt, amelyen belül igényt érvényesíteni nem lehetett. Ez pedig azt is jelentette, ha nagyobb lett volna az alapterület, a felperes sem követelhetett volna többet a kikötött fix összegű vállalkozói díjnál.

Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bíróságnak az áfa-val összefüggő végkövetkeztetésével is. Azt azonban a felperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel annyiban egészíti ki, hogy a felek és így az alperes ügyleti akarata is arra terjedt ki, hogy a szerződésben kikötött vállalkozói díj ellenében történjen meg a szerződés teljesítése, amelyet tehát az alperes is tudomásul vett és elfogadott. Az áfa nem kétségesen a vállalkozói díj része volt. A megrendelő a szerződésben kikötött vállalkozói díjat köteles megfizetni akkor is, ha a vállalkozási szerződés szerint a díj áfa-t is tartalmaz, és utóbb áll elő az a helyzet, hogy a vállalkozónak kisebb mértékű áfa-t kell fizetnie.

A felperesnek az elsőfokú eljárás során jogi képviselő nélkül eljáró szervezeti képviselője (a 6. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal első bekezdésében) akként nyilatkozott, hogy a vállalkozói díj kikötésekor a felek a 25%-os áfa-ra voltak tekintettel, figyelemmel a szerződéskötés idején hatályban lévő rendelkezésekre. A fellebbezési kérelmében azonban a felperes jogi képviselője ezzel ellentétesen nyilatkozott, amikor azt adta elő, hogy a szerződés nem tartalmazhatott 25%-os áfa-kulcsot.

A felperes szervezeti képviselőjének nyilatkozata azonban a Pp. 163.§ (2) bekezdése szerint beismerésnek minősült, mint a félnek a bíróság előtt tett az a kijelentése, hogy az ellenérdekű fél részéről állított tények valóságát elfogadja, a másik fél tényelőadásának a valóságát saját tudomásaként is kijelenti. A beismert tényállítás esetén pedig a bíróságnak lehetősége van arra, hogy bizonyítás nélkül tegyen ténymegállapításokat. A beismerés ugyan az egész eljárás során visszavonható, ilyen esetben azonban a bíróság az általános szabályok szerint mérlegeli, hogy a visszavonás folytán alkalmazhatónak tartja-e a Pp. 163.§ (2) bekezdésének szabályát, vagy sem. A bíróság a bizonyítékok szabad mérlegelése alapján dönthet tehát arról, hogy a beismerés visszavonása ellenére a korábban beismert tényeket valóban fogadja-e el. A Pp. 206.§ (1) bekezdése alapján a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg, amelynek során a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés tehát, hogy a félnek a jogi képviselője nélkül, vagy a jogi képviselőt időszakában tett nyilatkozatát hitelesnek fogadja-e el.

Mindezeket figyelembe véve az ítélet tábla a felperes szervezeti képviselőjének nyilatkozatát - a per egyéb adataival összevetve - a jogi képviselő eltérő nyilatkozata ellenére a felperes beismeréseként fogadta el és megállapította, hogy a peres felek a 25%-os áfa-ra voltak tekintettel a vállalkozói díj megállapításakor.

Az ítélet tábla annyiban azonban helyesbíti az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolását, hogy a felek a régi Áfa törvény hatálya alatt („Az általános forgalmi adóról” szóló, 1992. évi LXXIV. törvény) kötötték a szerződésüket, melynek 28.§ (1) bekezdése - 2006. január 1-ig - a szerződéskötés idején 25%-os mértéket írt elő.

Az ítélet tábla megállapítása szerint azonban az elsőfokú bíróság nem tulajdonított kellő jelentőséget annak a körülménynek, hogy a felek fix összegű vállalkozói díjban állapodtak meg, amelytől egyoldalúan eltérni nem lehetett, ezért a szerződés eredményes megtámadása nélkül a felperes, mint szerződő fél az eredeti megállapodásban foglaltak szerinti díjat követelhetette az alperestől, beleértve az áfa összegét is. Az adott esetben azonban az alperesnek az áfa-kulcs módosulására történt hivatkozása a tartalmában a felek vállalkozási szerződésének a Ptk. 210.§ (3) bekezdése szerinti, közös téves feltevésen alapuló megtámadására vonatkozó nyilatkozatnak minősült. A Ptk. 236.§ (1) bekezdése alapján ugyan a megtámadást egy éven belül, írásban kell a másik féllel közölni, a Ptk. 236.§ (3) bekezdésének második mondata alapján azonban a megtámadásra jogosult a szerződésből eredő követeléssel szemben kifogás útján a megtámadási jogát akkor is érvényesíthette, ha a megtámadási határidő már eltelt.

A megtámadási kifogás határidejére vonatkozó utóbbi szabályozásra figyelemmel az alperes a jelen perben eredményesen hivatkozhatott arra, hogy az általa a 20%-os mértékű áfa hatályban léte alatt eszközölt teljesítésekre ez a mérték, nem pedig a 25%-os áfa-kulcs vonatkozik, amelynek megfelelően foglalt állást az elsőfokú bíróság és számította ki az alperes által még fizetendő vállalkozási díj összegét is, az egyebekben megfelelően megindokolt ítéletében.

További összeggel azonban az alperes által fizetendő összeg már nem csökkenthető, mivel az áfa újra 25%-ra emelkedett, ezt az ítéleti rendelkezést egyébként a felek nem is fellebbezték meg.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A peres felek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a saját fellebbezéseikkel összefüggésben lerótt fellebbezési illetékből eredő költségeiket a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján maguk kötelesek viselni.

A másodfokú eljárásban felmerült, ügyvédi munkadíjból eredő költségek tekintetében pedig az ítéltábla akként határozott, hogy a felperes ebből eredő részperköltségének megtérítésére a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján a nagyobb részben pervesztes alperest kötelezte, amelynek összegét a fellebbezési perértékek alapulvételével, „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése, (5) és (6) bekezdései, valamint 4/A.§ (1) bekezdése alapján állapította meg, figyelembe véve a kifejtett ügyvédi tevékenység mértékét is.

Debrecen, 2010. június 9.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Drexlerné Dr. Karcub Edit sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-